

TRAPSAVEC

28

2025

51.
ROČNÍK

SBORNÍK LITERÁRNÍ
SOUTĚŽE

Trapsavín

Elektrobuldozer ožil a s temným hučením se rozjel proti kovové brance. Proti žluté obludě s váhou okolo 160 tun neměly dva letité kamenné sloupky s trochou ozdobné kované oceli žádnou šanci.

„Josefe,“ obrátil se na mě na konci května na páteční poradě vedoucí krajské správy Odboru majetku Otakar Netáhlo. „Tohle, prosím tě, vyřeš jako obvykle. Nejlépe do pondělí.“ Na stůl mi hodil tlusté desky. „Nějaký zapomenutý hřbitov z padesátých let,“ mrkl na mě Netáhlo, „moc se s tím nefrcej. O hroby se už nikdo nestará, poslední poplatky za hrobová místa doběhnou za týden.“ Přikývl jsem, že to bude jako vždycky. Hřbitov zplanýruje elektrobuldozer a pozemek se prodá novému zájemci. Hned jsem volal na chlapy z demolice. „Tak výborně, přijedou tam za čtrnáct dní.“ Netáhlo spokojeně přikývl. Ze zadní strany tlustých desek vypadl z plastového pytlíčku malý kovový klíček. Bohužel se tam budu muset jet podle předpisů ještě podívat. Nejlíp rovnou zítra, tedy v sobotu.

„Slíbil jsi mi sobotní výlet na zajímavé místo,“ šklebila se na mě Marie. Její sukně a halenka spíše volaly po nějaké společenské události. Navíc to vypadalo, že každou chvíli přijde první letošní bouřka. „Bude to jen chvilka,“ ujistil jsem ji. Automobil před chvílí zastavil na konci ulice u zarostlého kovaného plotu, ve kterém se mezi dvěma kamennými sloupky krčila rezavá branka. Bylo zamčeno. „Tak sláva“, mrkla radostně na zavřenou branku Marie. „Můžeme na oběd do města!“ S uspokojením se otočila k našemu autu. Vyndal jsem kovový klíček. Branka téměř nešla otevřít. Musel jsem odtlačit vrstvu spadlého listí z mnoha podzimů. Marie si odfrkla a vykročila neochotně za mnou. Když jsem branku přivíral, všiml jsem si, že na

rozpadající se hlavici každého ze sloupků stála groteskní ušatá soška. Kromě toho jsem na ulici asi na vteřinu zahlédl skrz ozdobné mřížové branky cizí tvář. Jakmile jsem se pozorněji podíval tím směrem, tvář zmizela.

Kdesi v dálce lehce zabouřilo. Bylo dusno a svět okolo nás lehce potemněl. Marie strnule zírala na malé prostranství dlážděné žulovými placáky. Uprostřed prostoru se z břechťanového moře zdvíhal obelisk ve tvaru prostého sloupu, jehož hlavici zdobila z kamene sekaná litera T. Uprostřed byla noha písmene T přerušená kruhem, z něhož vyčnívaly malé růžky a kruh byl zároveň směrem z pravé horní části kruhu protnutý jakousi tyčkou. Při bližším pohledu, jsem zjistil, že je to tužka. V prasklinách na povrchu litery rostl mech. Pod obeliskem bylo ohniště a taky několik klád jako primitivní sedačky. Jak ohniště, tak sedačky kupodivu někdo občas používal. Povrch sedaček byl nezvykle lesklý a čistý.

Od dlážděného prostranství s ohništěm vybíhaly úzké uličky mezi vysoké tmavé náhrobky. Udivilo mě, že písmeno T s kruhem protnutým tužkou zdobilo každý náhrobek. Některá jména byla poměrně špatně čitelná. Marie zřejmě vlivem tísnivé atmosféry starého hřbitova zapomněla na své přání odsud co nejrychleji vypadnout a slabikovala podivná jména na náhrobcích. „Tapi, Tom, Wa.. Wa.. asi Waki, Belmondo, Joko, Pavlís.“ V tu chvíli oblohu rozčísł blesk. Scenérie v oslnivém jasu na chvíli zazářila v černobílých konturách, ze kterých strašidelně vystoupily jednotlivé detaily. Do břechťanu a na náhrobky začaly pleskat první těžké kapky. Vzduchem zavoněla voda a pak se rytmus zrychlil a přešel do staccata přívalového deště. Táhl jsem Marii za ruku na konec zarostlé uličky, tam, kde se v dalším záblesku vedle mohutné smuteční vrby přízračně rýsovala větší stavba s kopulí namísto střechy. Zřejmě hrobka nějakého zámožnějšího nebožtíka. Ozdobná mříž naštěstí se skřípotem povolila a my vpadli do malé, ale suché prostory.

Vládla tu téměř tma, zatuchlo a z venku cvrčel tlumeně déšť. Než jsem si stačil posvítit hodinkami, rozsvítil prostor hřbitova další blesk. Okamžitou detonaci hromu trhajícího ušní bubínky zakončil praskot lámaného dřeva. Současně elektrický výboj rozzářil interiér hrobky. Nad dvěma schody do krypty se na vteřinu zjevila postava a nad ní seděl ve výklenku obrovský černý havran. Marie šíleně zaječela a pak se vše propadlo do tmy.

„Opravdu povedený výlet na zajímavé místo!“ ječela napůl vzteky a napůl v děsu Marie. Já bezmocně cloumal mříží hrobky, kterou zvenku blokoval rozlomený kmen smuteční vrby. Z výseku hřbitova, který jsem z hrobky viděl, stoupala po bouřce pára a mezi náhrobky opět svítilo slunce. Kdesi nad hrobkou vrkala hrdlička. „Odsud se už nedostaneme,“ rozklepala se hrůzou Marie. „Shnijeme tu s tím havranem!“ Došlo mi, že tentokrát má úplnou pravdu. Oba telefony totiž zůstaly v autě a na tenhle zapomenutý hřbitov přijede demoliční četa až téměř za dva týdny. To už nás asi shrnou rovnou i s hrobkou. Otočil jsem se k soše, která nám stála za zády, nad schody do podzemí krypty, kterou kryla těžká žulová deska. Desku zdobilo známé písmeno T. Sochař si u sochy dokonce vyhrál i s takovými detaily jako klobouk, malý batoh na zádech nebo mošna přehozená přes rameno. Pod výklenkem na zdi, kde byla socha černého havrana, bylo kromě dalších údajů vytesáno jméno Hafran.

Hrdlička dávno zmlkla, mřížovím proudil do hrobky poslední teplý večerní vzduch. Občas někde ze stropu hrobky se slabou ozvěnou ukápla kapka vody. Pak už začaly paprsky slunce mezi náhrobky svítit víc šikmo. Jak slunce později zapadalo, poslední paprsek nasvítíl sytě červeným světlem obelisk s písmenem T a pak se strašidelný hřbitov začal propadat do šera. Marie dávno přestala vzlykat, vyčítat, líbat a objímat a jen netečně zírala do tmavnoucího hřbitova skrz mřížoví. Zabalená do mé lehké bundy se v jednom kuse třásla. Na mé rady, ať si alespoň nachytá do úst pár

kapek vody, co občas padaly z klenby hrobky, nereagovala. Narval jsem skrz mřížoví co nejvíc vrbových větví. Něco jsem nacpal pod Marii a něco pod sebe. Schoulil jsem se k ní a s obavou vyhlížel přicházející noc.

Musel jsem usnout, protože najednou byla v hrobce úplná tma. Jen slabý obrys mříže dal tušit, že venku skrze mraky lehce prosvítá měsíc. Marie tiše oddychovala. Zdvihnul jsem přeleželou ruku, hodinky akorát ukazovaly půlnoc a v tu chvíli jsem se příšerně lekl. Někde od obelisku s písmenem T se do ticha ozval zvučný hlas: „Volám oheň!“ Chtěl jsem vykřiknout „Tady jsme!“, ale následující podívaná mi vzala slova. Ze čtyř hřbitovních uliček se směrem k obelisku blížily čtyři planoucí body. Vlastně to byly pochodně, které ozařovaly čtyři tváře. Jenže jaké! Obličejů úplně bílé, skoro průsvitné. S hrůzou jsem skrz mříž sledoval z hrobky podivný obřad, ani jsem se nepohnul. „Zapaluji oheň ve jménu síly!“ řekla první tvář a sklonila pochodeň kamsi před sebe do tmy. „Zapaluji oheň ve jménu krásy,“ řekla druhá. Pak se ještě přidaly zbývající dvě ve jménu pravdy a lásky. Čtyři body se rychle začaly rozhořivat a v ohništi pod obeliskem nečekaně zaplála veliká vatra. Brzy začala ozařovat široké okolí. Krve by se ve mně nedořezal. Bílých průhledných tváří, ba celých přízračných postav postávalo okolo ohně tolik, že se nevešly na prostranství a strašidelný dav nasvícený ohněm se ztrácel mezi náhrobky. Většina přízraků měla na sobě podivné mundúry a průsvitnýma rukama žmoulala průsvitné klobouky. Přitom hleděla prázdnými důlky do planoucího ohně. Dopředu popošel přízrak, který mi byl nepochopitelně povědomý. „Prosím,“ řekl přízrak, „abychom drželi minutu ticha za všechny, kteří jsou tu teď s námi!“ Otočil jsem hlavu do tmy hrobky tam, kde jsem za sebou tušil sochu. Ten přízrak u ohně, to byl on. Hafran!

„Stý ročník literární trampské soutěže Trapsavec byl zahájen,“ pronesl slavnostním hlasem Hafran. Pak se vážná

atmosféra u vatry poněkud uvolnila. Z davu postupně na nejbližší náhrobek vystoupily průhledné postavy s průsvitnými papíry a četly podivné příběhy nebo básně. Nejprve s děsem a postupně s čím dál větším zájmem jsem poslouchal neobyčejné příběhy. Zapomněl jsem, že čekáme s Marií na smrt hladem a žízní v hrobce, a naslouchal povídání o lesích, ohních, o putování krajinou a o lidech, kteří tohle vše milují. U některých příběhů jsem se téměř nahlas smál a u některých mi tekly slzy po tváři. Vypadalo to, že dav záhrobních přízraků prožívá čtení stejně jako já. Jen po jejich společném zavytí „Umííí!“ po každém čtení mi v už tak studené hrobce děsem zamrazilo. Po každém příběhu nebo básni vyhlásil Hafran nějaké jméno a taky umístění v soutěži. Z davu radostně vyplul jeden z přízraků. Podal si Hafranem zvláštním způsobem ruku a převzal stejnou ušatou sošku, jaká zdobí sloupky u hřbitovní branky. Z davu se občas ozývaly výkřiky, které jsem nechápal. Na některé přízraky, které vyhrály víckrát, křičeli ostatní „Plackožrout!“ Vypadalo to ale, že to dav oceněnému hrozně přeje a přitom zároveň neskutečně závidí.

Nakonec Hafran vyletěl na nejbližší náhrobek a chystal se k závěrečnému proslovu. Mluvil o stu let této unikátní trampské literární soutěže. O kamarádství a těžkých časech, kdy se celá soutěž tak, jak odcházeli jednotliví soutěžící, organizátoři a porotci, musela přesunout do záhrobí. O tom, že dávno museli škrtnout kategorii soutěžících do dvaceti tří let, protože většině přízraků tady už brzy potáhne na stovku. A taky o tom, že má v srdci velký smutek, protože tenhle ročník je zřejmě taky poslední. „Díky jedinému živému kamarádovi Kocourovi, který dosud pracuje na úřadě, jsme se dozvěděli, že bude tohle naše poslední tábořiště srovnáno za čtrnáct dní se zemí.“ Do kruhu světla vstoupil skutečný, živý člověk. Byla to ta tvář, co jsem zahlédl včera u branky. Příšerný dav hrozivě zaskučel. „Vše teď záleží jen na jediném člověku,“ ukázal Hafran

průhledným prstem ne na toho živého člověka, ale ke své vlastní hrobce. S hrůzou jsem začal couvat od mříže, kde pořád neklidně spala Marie. Dav trempsých přízraků zakvílel a pak všichni tiše pluli směrem k nám. „Když zachováš tohle místo, tady Kocour,“ ukázal na živého, „vás z hrobky pustí. Když ne,“ hřímal čím dál strašnějším hlasem přibližující se Hafran, „připojíš se s Marií k naší věčné komunitě!“ Ted’ už se jeho hlas strašidelně odrážel i ze vnitřku hrobky. Dva z přízraků cosi Hafranovi z každé strany pošeptaly. „Belmondo a Waki mají ještě dvě podmínky. Obnovíš plně tuhle literární soutěž mezi živými a doprodáš zbytek výtisků knihy Trapsavec -50 let trampské literární soutěže. Tak bereš?!“ Couval jsem hrůzou pořád dozadu, a přitom silně kýval hlavou na souhlas. Co mi taky jiného zbývalo. Přitom jsem šlápl patami na okraj schodiště, spadl po zádech na desku krypty a praštil se do hlavy o sochu Hafrana, až to zadunělo.

„Zázrak!“ křičela Marie a cloumala mým rozlámaným tělem. „Chrápeš tu na náhrobní desce a někdo nás mezi tím osvobodil!“ Kmen stromu byl ted’ trochu stranou a polootevřenou mříží se dalo prolézt ven. Drbal jsem si naražený zátylek a rozpačitě vykročil za Marií do nedělního, téměř letního rána, které vypadalo sympaticky i mezi náhrobky.

Elektrobuldozer ožil a s temným hučením se rozjel proti kovové brance. Rychle jsem mu vstoupil do cesty a mával hromadou papírů do tváře naštvanému řidiči. Byla to do poslední chvíle fuška, všechno tajně vyřídit a za hrobová místa na dalších sto let zaplatit. Jenže ty další těžší úkoly mě teprve čekají. A jak to všechno zvládnou, zatím nemám ani potuchy. Ale mám nápad na první povídku do dalšího ročníku soutěže. Bude se jmenovat Trapsavín. A první povídka je myslím dobrý základ.

Próza Oldpsavci

3. místo – Tomáš Racek – Tom